

‘Belanghebbende lobbygroepen sturen het klimaatbeleid al voor de verkiezingen’

Posted on 9 oktober 2025 by Syp Wynia

Onze politieke partijen gaan op het gebied van klimaat en energie de verkiezingen in met programma's die slordig zijn, zichzelf tegenspreken, vol staan met nietszeggende algemeenheden en ook opzichtige fouten bevatten. Dat zegt chemicus en schrijver MAARTEN VAN ANDEL die de programma's van alle vijftien partijen uit de Tweede Kamer doorploegde voor zijn nieuwe boek *Nieuwe Kies Wijzer Klimaat*.

‘Dat uitzoeken was nog een hele klus,’ zegt Van Andel. Hij vertelt er over in [een videogesprek en podcast](#) met SYP WYNIA. ‘Ik vraag me ook af voor wie die verkiezingsprogramma's bedoeld zijn. Nu ben ik een gestudeerd persoon, maar ook voor mij was het vaak niet om door te komen.’

Opvallend genoeg zeggen linkse partijen wel dat ze het beste voor hebben met het klimaat, maar blijkt dat helemaal niet uit het onderzoek van Van Andel. Ze claimen

wel het meeste te willen, maar het is vaak niet kosteneffectief, wel peperduur en dikwijls onhaalbaar, bijvoorbeeld omdat er helemaal geen mensen zijn om het uit te voeren.

Opvallend ook: ongeveer de helft van de partijen – waaronder zowel GroenLinks-PvdA als de PVV – blijkt helemaal geen toekomstvisie te hebben waarin het klimaat- en het energiebeleid is ingebed in de Nederlandse economie of in de wereld om ons heen.

Wat Van Andel bij het kabinet-Schoof opvalt, is dat de keuze voor de bouw van kerncentrales helemaal niet aan de grote klok wordt gehangen, alsof kernenergie nog steeds een beetje vies en voos is. Het kabinet mist daardoor de kans om reuring te maken rond de keus voor kernenergie, wat ongeveer de enige nieuwe stap is die Schoof c.s. op dit vlak doen.

Dat klimaatminister Sophie Hermans (VVD) poogde tegen alle wetenschap én tegen de wens van de Kamer in toch weer biomassa te gaan subsidiëren, heeft hem hogelijk verbaasd. Van Andel verwacht trouwens dat waterstof dezelfde weg gaat als eerder het gasverbod en de biomassa: eerst toegejuicht in Den Haag, daarna stilletjes weer verlaten.

Stembuslobby

Maarten van Andel is weinig te spreken over de twee ‘stembusakkoorden’ die er al voor de verkiezingen zijn gesloten tussen politieke partijen en lobbygroepen. Linkse partijen tekenden een akkoord met de actiegroep Milieudefensie, dat volgens Van Andel er onder meer fout aan doet alle lasten bij het bedrijfsleven te leggen. Een breder akkoord, met onder andere ook de bedrijvenlobby VNO-NCW treft zijn toorn om dat het onder meer de bestaande energie-infrastructuur van Nederland wil slopen.

Dat partijen zelfs al voor de verkiezingen deals maken met lobbygroepen vindt Van Andel zorgelijk. ‘Dat ongekozen belangenbehartigers zo de politiek kunnen beïnvloeden, dat hoort niet’.

*Het boek **‘Nieuwe Kies Wijzer Klimaat’** van Maarten van Andel adviseert zowel de kiezer als de consument, kost €18,50 en is nu overal te koop of te bestellen, zoals ook [hier](#)*

Wynia's Week TV (WWTV) is er het hele jaar door, verkiezingen of geen verkiezingen. Over economie, politiek en cultuur. De video's zijn ook als podcast te beluisteren. Click [**HIER**](#)

Wynia's Week is er drie keer per week, met artikelen, columns, video's en podcasts. De vele supporters van onze vrije journalistiek [maken dat mogelijk](#).
Hartelijk dank!